

Zariadenia zobrazujúce 3D obraz

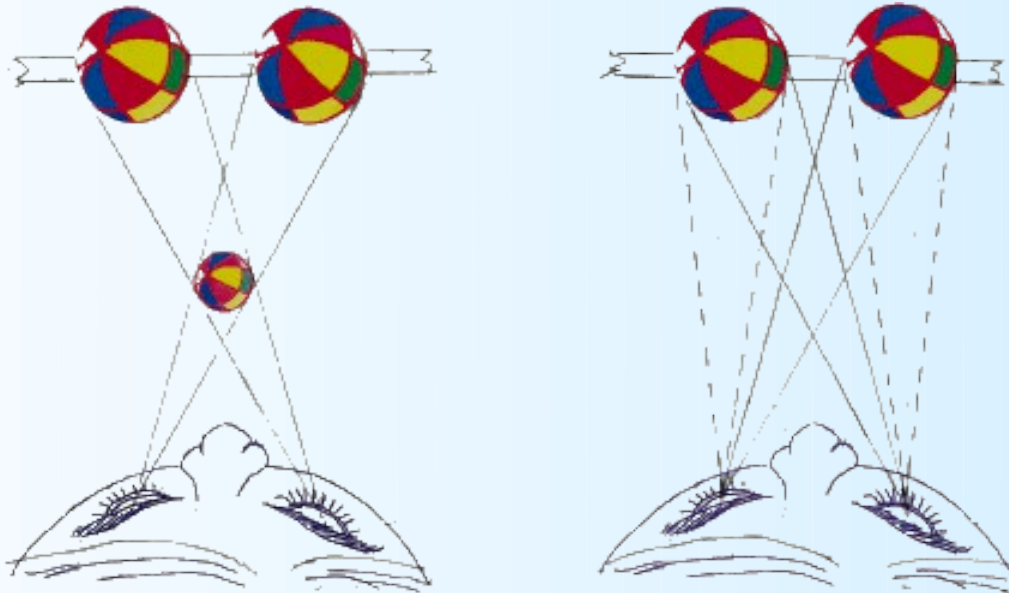
RNDr. Róbert Bohdal, PhD.

Druhy zariadení zobrazujúcich 3D obraz

- Stereoskopia (Stereoscopic)
- Prezobrazovanie obrazu (Re-imaging)
- Priestor vyplňajúce displeje (Volumetric)
- Autostereoskopické displeje (Autostereoscopic)
- Hologramy (Holograms)
- Displeje umiestnené na hlave (Head Mounted Displays)

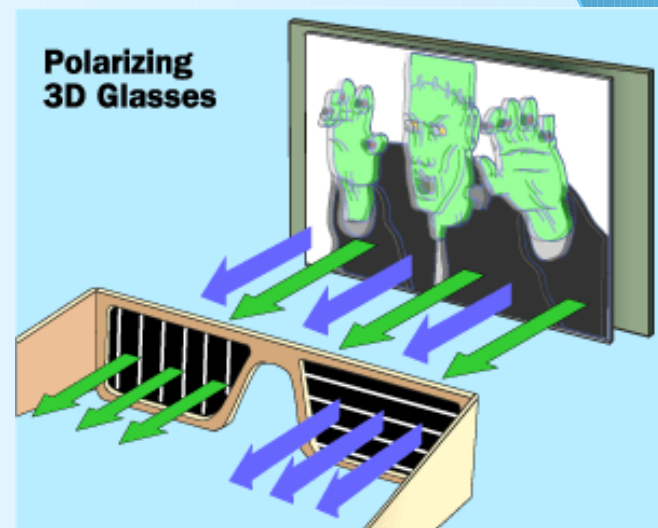
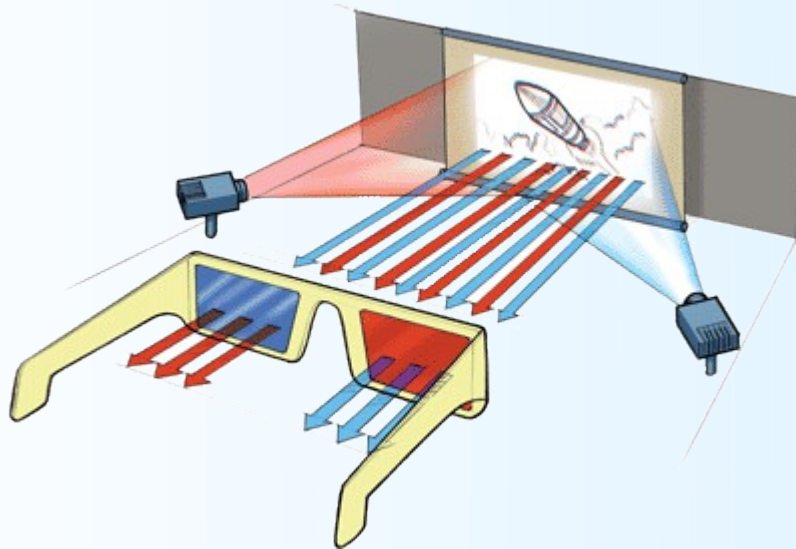
Stereoskopia

- Pozorovateľ vidí obe loptičky na obrazovke a teda nevzniká stereoskopický efekt. Aby vznikol, musíme nájsť spôsob ako eliminovať časti pohľadov reprezentované čiarkovanými čiarami.

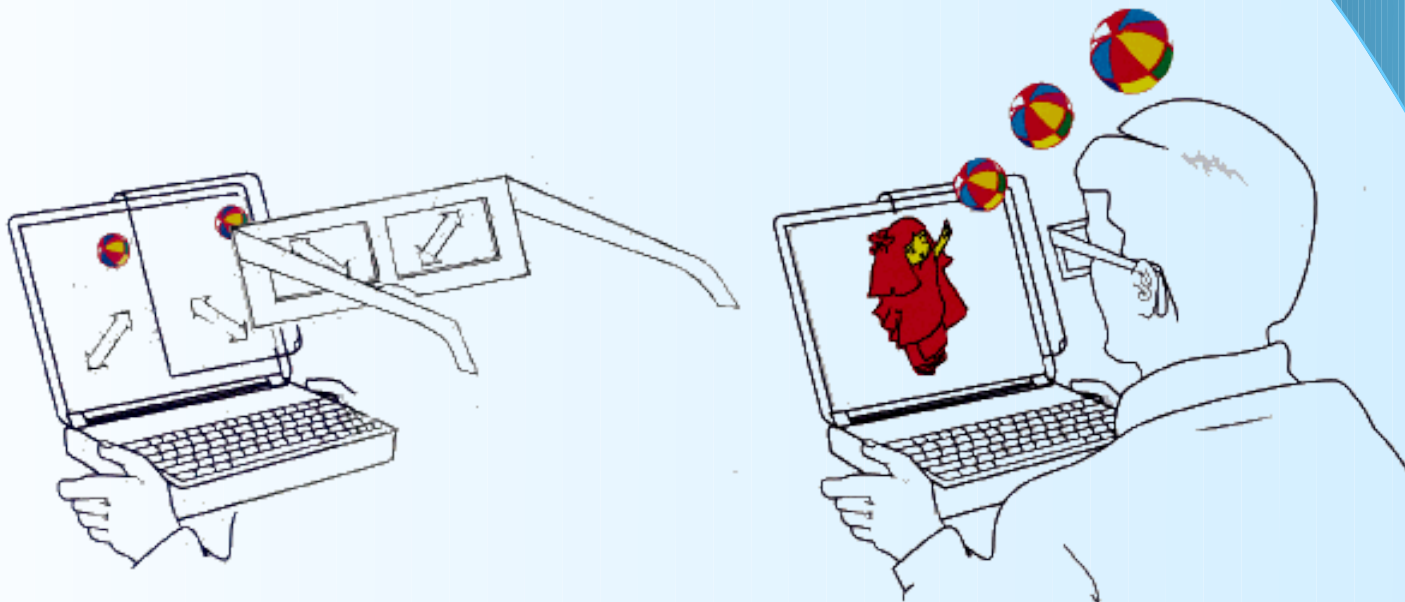
Stereoskopia...

- Obraz je zobrazovaný dvojmo, jeden pre ľavé oko a druhý pre pravé.
- Obrazy nie sú identické, každý je z iného uhla pohľadu.
- Časti obrazu, ktoré nemajú byť videné sú odfiltrované okuliarmi s farebnými alebo polarizačnými filtermi .

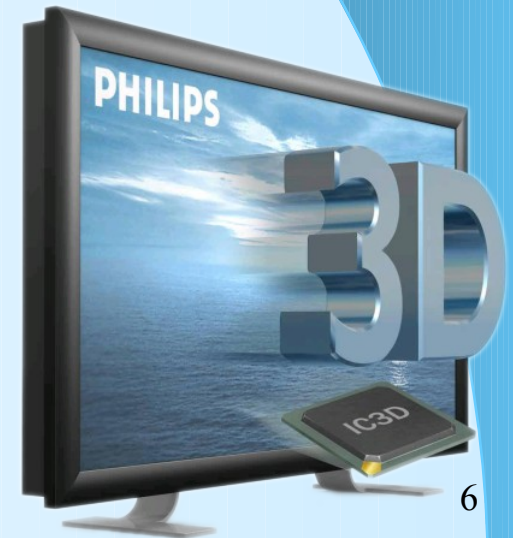
Stereoskopia...

- Polovica LCD displeja je zakrytá špeciálnym celofánom, ktorý otáča rovinu polarizovaného svetla o 90° .
- Časti obrazu, ktoré nemajú byť videné sú eliminované polarizačnými okuliarmi.

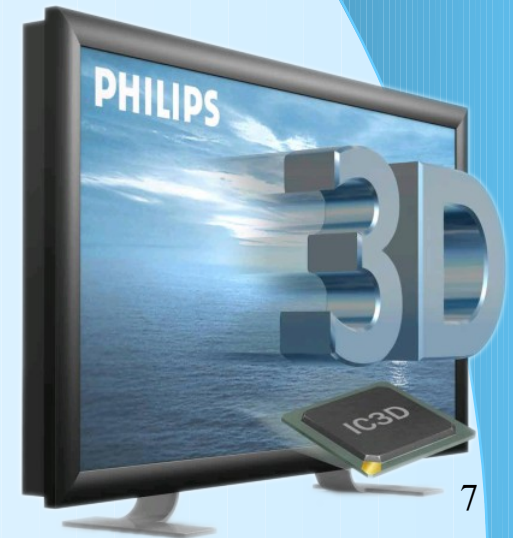
3D TV

- Používajú sa dve rozdielne technológie – s aktívnymi alebo pasívnymi okuliarmi.
- Aktívne zobrazujú striedavo obraz pre ľavé a pre pravé oko mnohokrát za sekundu. Okuliare v synchronizácii s TV striedavo zatemňujú príslušné „sklo“.
- Pasívne zobrazujú dva obrazy naraz, ale každý s inou polarizáciou.

3D TV

- Používajú sa dve rozdielne technológie – s aktívnymi alebo pasívnymi okuliarmi.
- Aktívne zobrazujú striedavo obraz pre ľavé a pre pravé oko mnohokrát za sekundu. Okuliare v synchronizácii s TV striedavo zatemňujú príslušné „sklo“.
- Pasívne zobrazujú dva obrazy naraz, ale každý s inou polarizáciou.

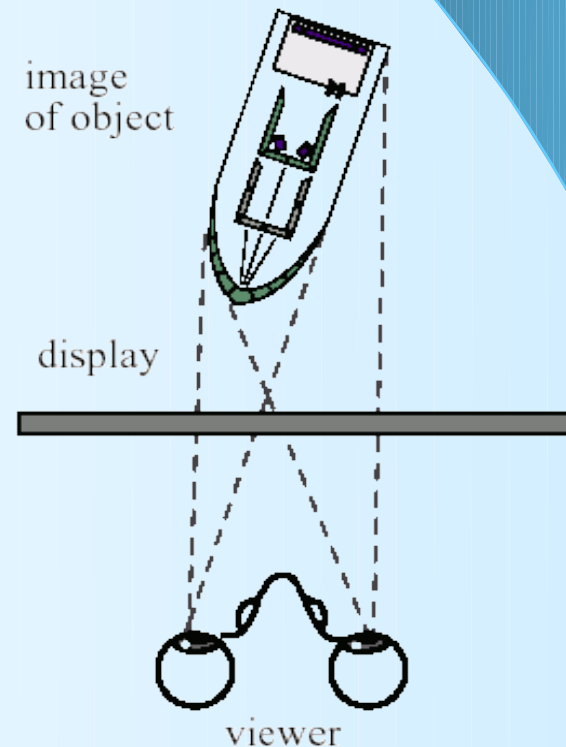
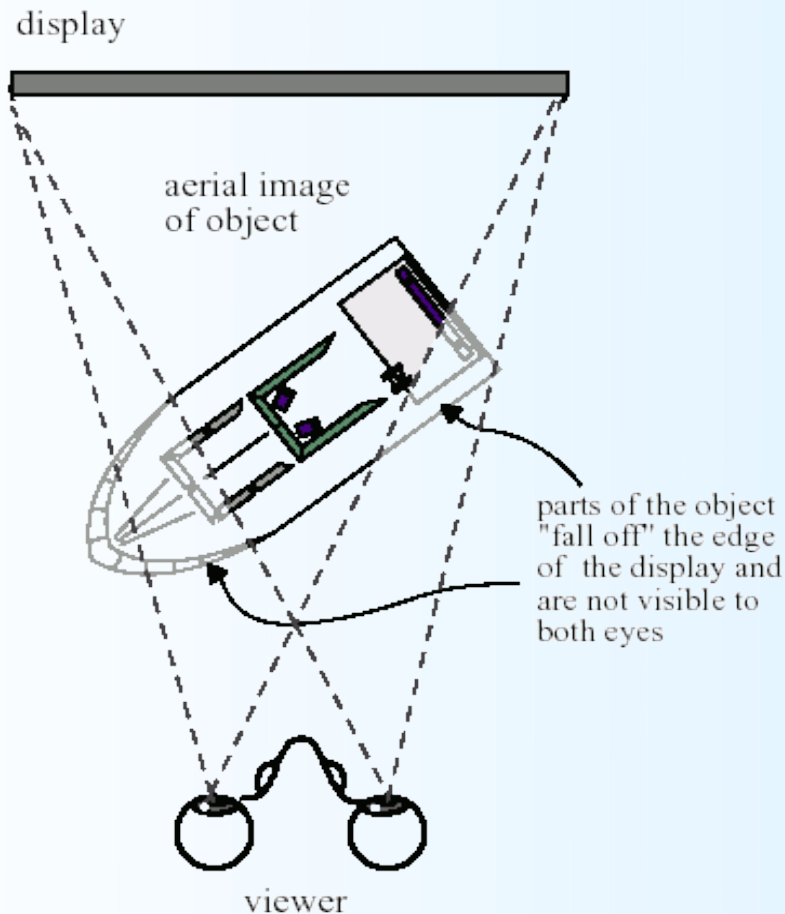
Prezobrazovanie obrazu

- Obraz nevytvárajú, iba ho optickou sústavou prenášajú na nové miesto zobrazenia.
- Najjednoduchším príkladom je zrkadlo.
- Oveľa komplexnejšie zariadenia použitím šošoviek, obyčajných alebo polopriepustných zrkadiel môžu meniť aj hĺbku alebo tvar zobrazovaného objektu.

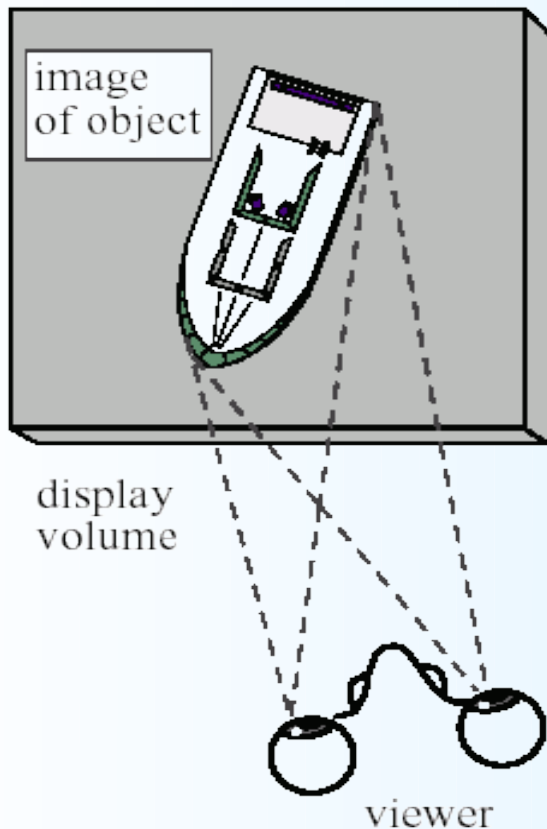

3D displeje a zobrazený obraz

- Obraz objektu sa zobrazuje pred plochou displeja.
- Obraz objektu je zobrazený za plochou displeja.

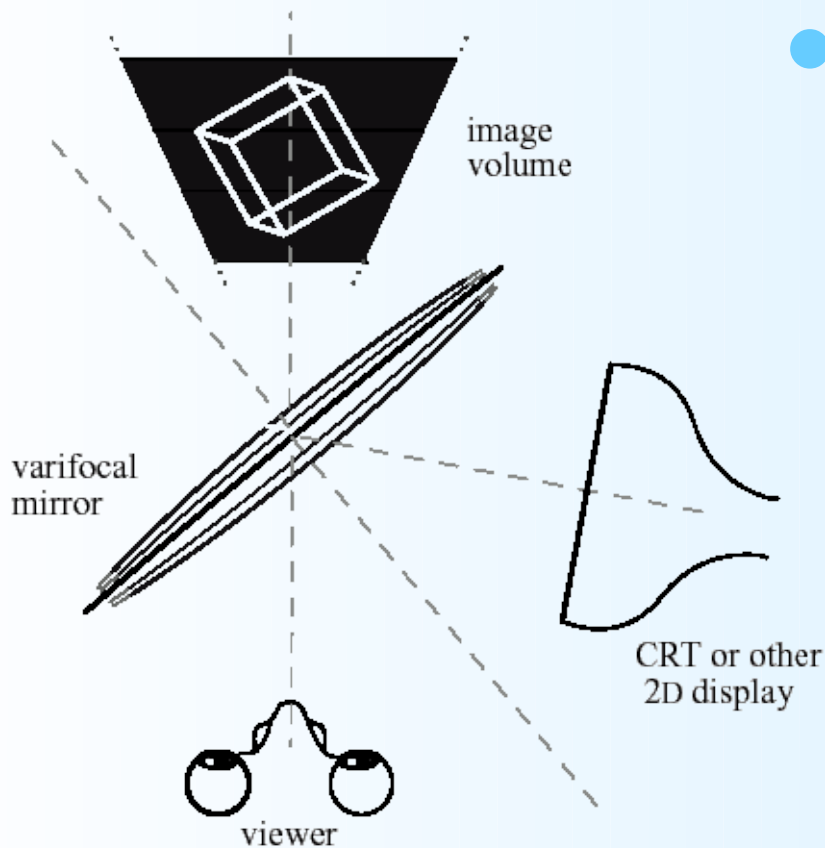

Priestor vypĺňajúce displeje

- Obraz vytvárajú vyplnením alebo rýchlym prechádzaním priestoru displeja.
- Obraz objektu sa zobrazuje vo vnútri objemu displeja.

Priestor vypíňajúce displeje...

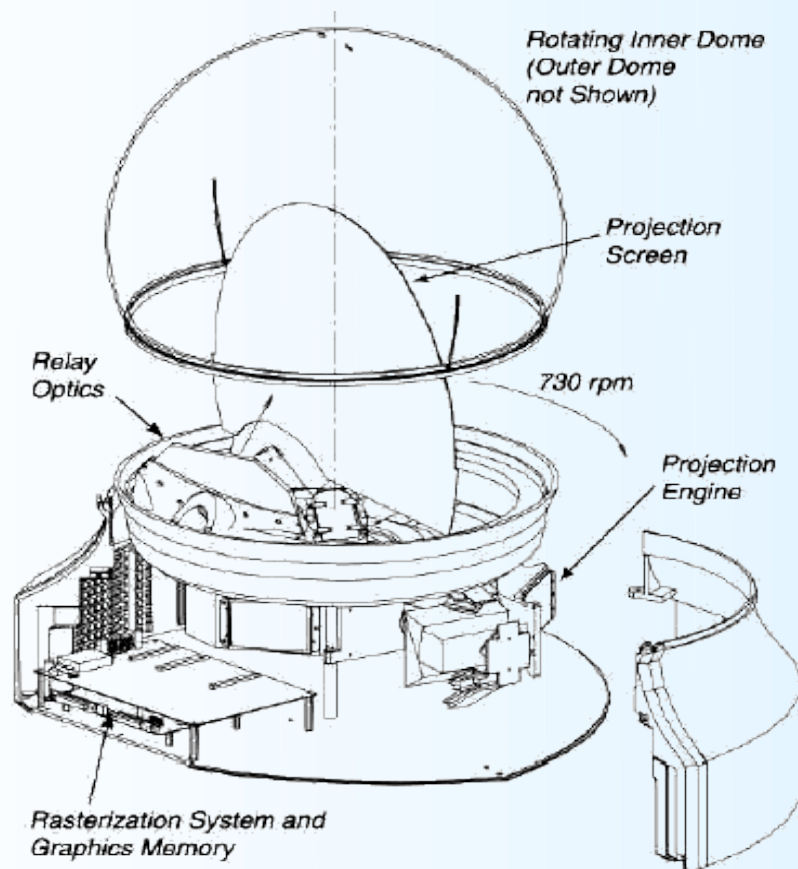

- Zrkadlová membrána s rýchlo meniacim sa zakrivením (Varifocal mirror). Vytvára hĺbku postupným zobrazovaním rezov 3D obrazu zobrazujúcich sa na CRT.

Varifocal mirror

Priestor vypíňajúce displeje...

- Obraz je zobrazovaný v určitom objeme, zvyčajne na rotujúcej ploche.

Priestor vypĺňajúce displeje...

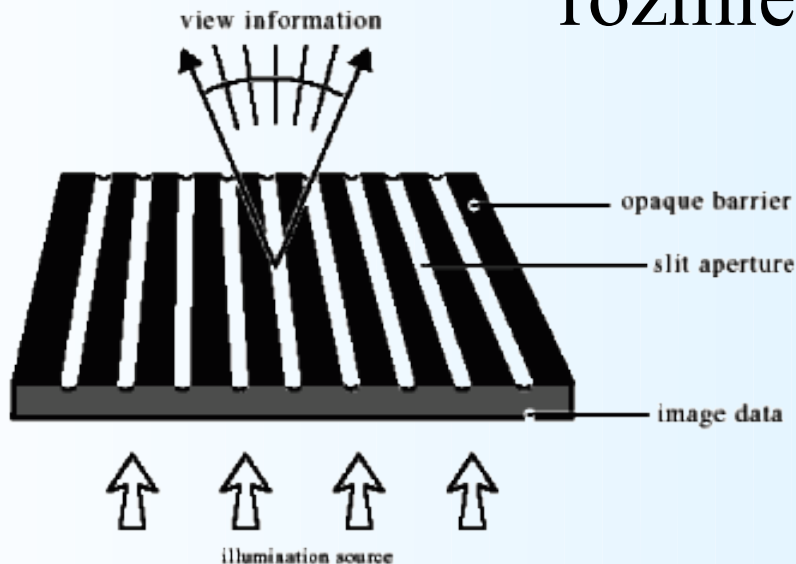
- Rotujúci prvok môže byť kruh, obdĺžnik alebo aj skrutkovica.
- Svetelné body na rotujúcom prvku sú buď na ňom umiestnené (svetelné diódy) alebo môžu byť vytvorené lúčom dopadajúcim na rotujúcu plochu.
- Zobrazovaný objekt je viditeľný v širokom rozsahu pohľadov.
- Neumožňujú, aby jedna časť objektu zakrývala inú – sú vhodné iba na vektorové objekty.

Autostereoskopické displeje

- Parallax barrier displays
  - ✓ Parallax stereogram (panoramagram)
- Lenticular sheet displays
  - ✓ Lenticular panoramagram
  - ✓ Spherical integram
- Holographic stereograms

Parallax barrier display

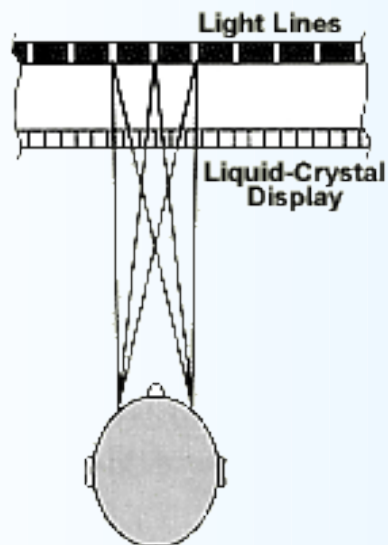
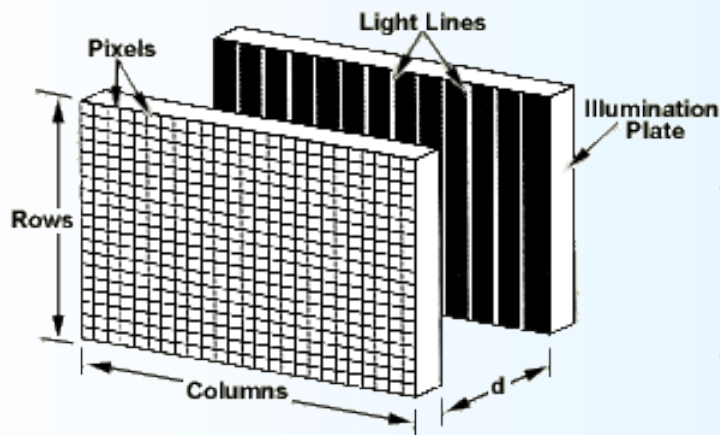
- Sú tvorené plochou obrazových bodov ktoré vyžarujú svetlo meniacej sa intenzity v rôznych smeroch.
- Tieto displeje používajú paralaxovú bariéru, nepriehľadný materiál obsahujú pravidelne rozmiestnené zvislé štrbiny.

**Parallax
Panoramagram**

Parallax barrier display...

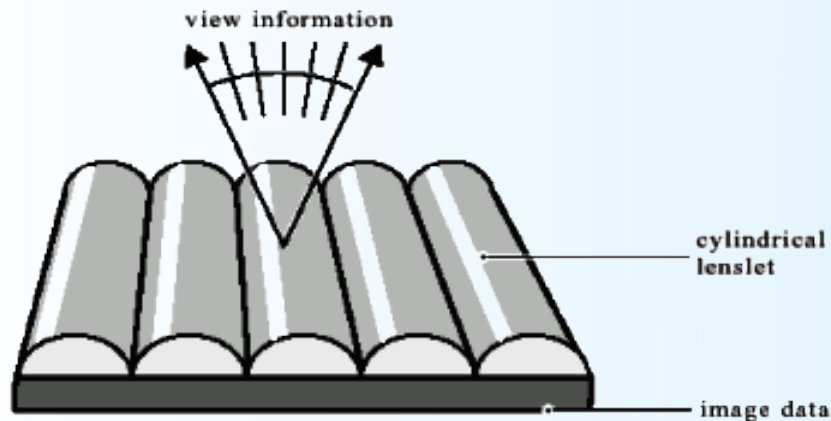
Dimesion Technologies

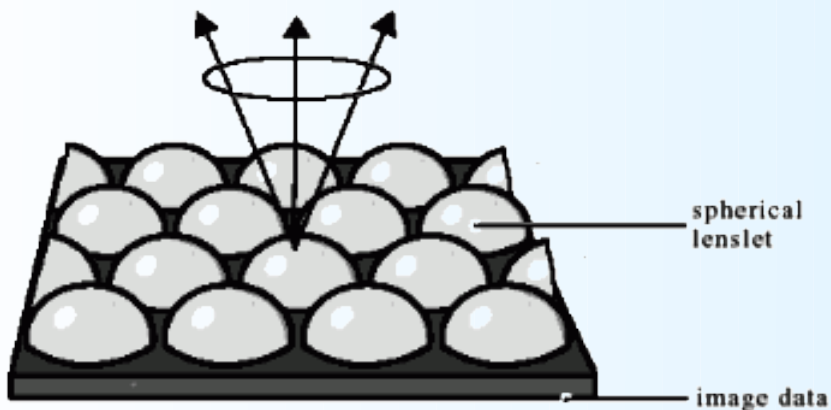
- Každá štrbina tvorí akési okno cez ktoré vidno iba určitý pruh obrazu.
- Medzi zobrazovacím médiom a barierou je oddel'ovací priestor.
- Vhodne umiestnený pozorovateľ bude vidieť pravým okom iba tie časti obrazu ktoré by mali byť viditeľné pravým okom. Podobne pre ľavé oko.
- „Štrbiny“ sú v technológii DT umiestnené až za zobrazovacím médiom LCD.

Lenticular sheet display

Lenticular panoramagram

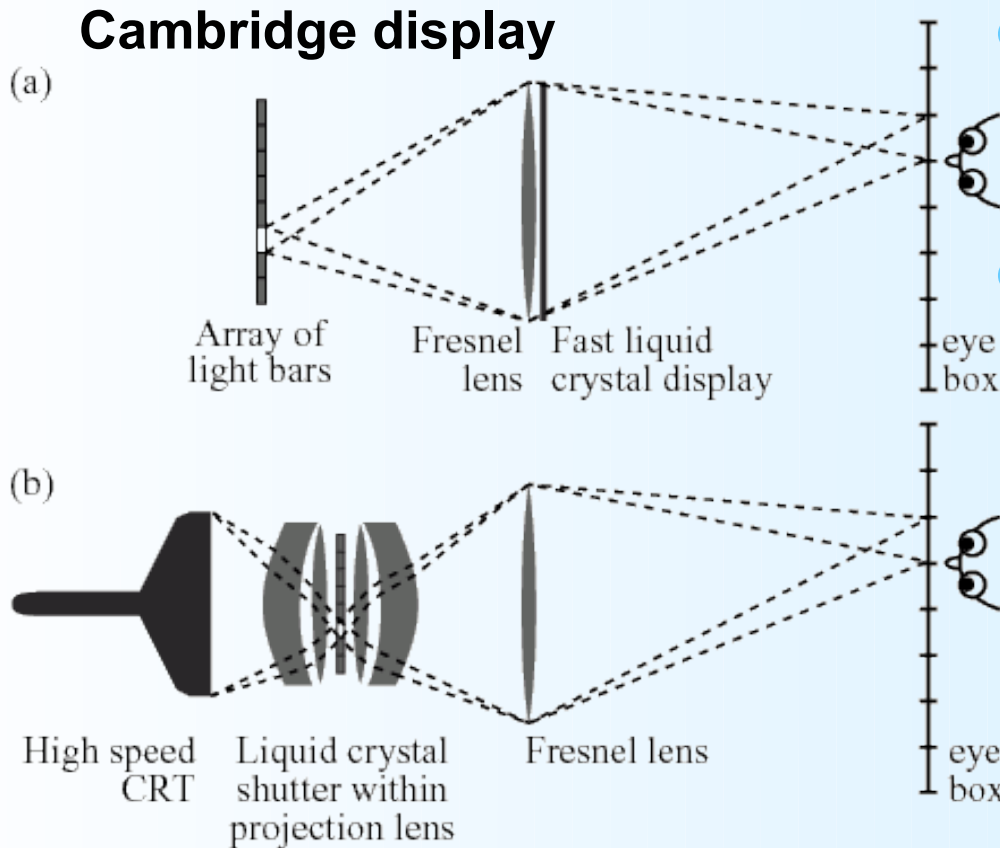

Integram

- Štrbiny sú nahradené šošovkami. Každá šošovka „zaostruje“ pohľad daného oka iba na zodpovedajúci pruh na zobrazovacom médiu.
- Stereogramy zobrazujú 3D obraz iba vo vodorovnom smere
- Integramy poskytujú úplný 3D obraz nezávislý od pohľadu

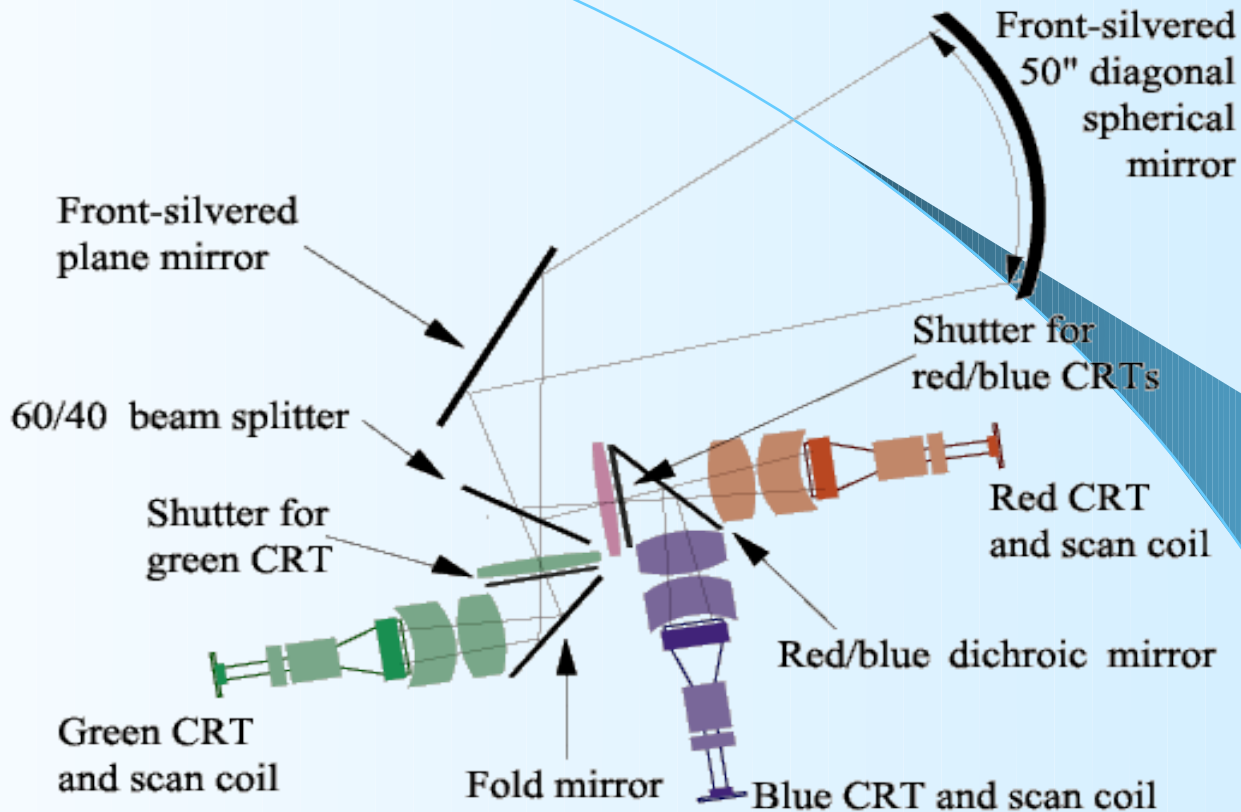
Multiplexed autostereoscopic

- Pruh svetla prechádza šošovkou a osvetľuje obraz na LCD. Tento obraz je vidno iba v zodpovedajúcom úseku pre jedno oko (a).

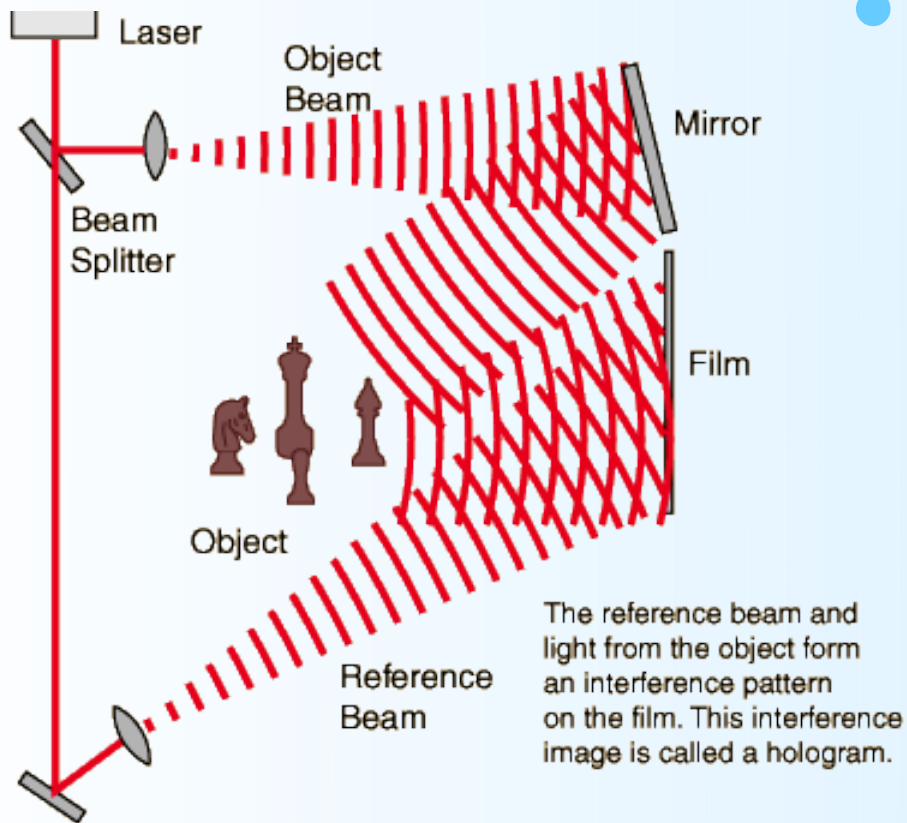
- Postupným rozsvetovaním svetelných pruhov dostaneme až 8 pohľadov
- V technológii CD (b) je zobrazov. médiom CRT, namiesto LCD a optická sústava s LCS slúži na usmernenie svetelného lúča do zodpovedajúceho pohľadu

Multiplexed autostereoscopic

- Vysoký jas a rozlíšenie sa dá dosiahnuť iba použitím troch monochromatických CRT, ktoré sa zlúčia do jedného lúča osvetľujúceho sférické zrkadlo.

Hologram

- Koherentné svetlo z laseru je rozdelené na dva lúče. Lúč osvetľujúci objekt interferuje s referenčným lúčom a vytvára interferenčný vzor na filme. Tento vzor (hologram) obsahuje informáciu o objekte ktorá potom môže byť zobrazená ako trojrozmerný obraz.

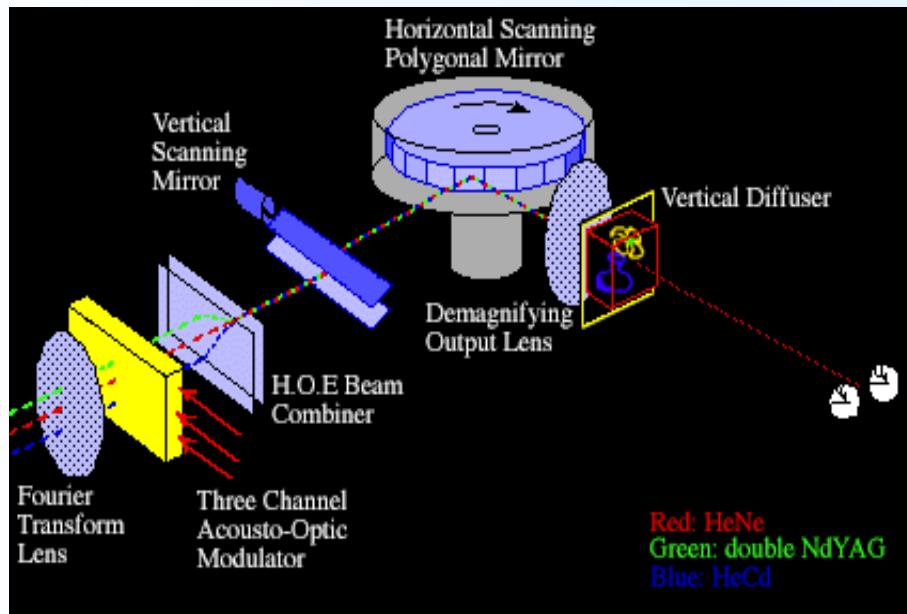
Hologram...

- Interferenčný vzor vyzerá ako vlnky na vode vytvorené hodením hrste kamienkov do jazera.
- Pri zobrazovaní hologramu umiestnime laser do rovnakej pozície ako bol referenčný lúč. Potom budeme vidieť obraz na rovnakom mieste ako bol pôvodný objekt. Je to ako by bolo svetlo z objektu „zmrazené“ vo filme a pokračuje do oka až keď je rekonštruované laserovým lúčom.

Electro-Holography

- Holografický obraz je vytvorený použitím 3-kanálového AOM. Interferenčný vzor poslaný do AOM moduluje jednotlivé RGB zložky svetla. Výsledné 3 EM vlny svetla sú skombinované použitím HOE, aby vytvorili jeden riadok HPO obrazu.

- Lúč pomocou rotujúceho polygonálneho zrkadla vykresľuje jednotlivé body riadku. Vodorovné „skenovacie“ zrkadlo vychyluje lúč, aby sa postupne vykresľovali jednotlivé riadky obrazu.

HOE=Holographic optical element

Head Mounted Displays

- Využívajú sa tu displeje umiestnené v zariadení, ktoré užívateľ nesie na hlave.
- Pre každé oko sa vytvára zvlášť obraz, obyčajne samostatným displejom.
- Staršie typy používali malé CRT displeje.
- V súčasnosti sa používajú LCD, alebo FeLCD s vysokou hustotou bodov (až 2000 dpi).
- Optická sústava má za úlohu preniesť obraz zo zobrazovacieho média do oka tak, aby užívateľ videl obraz v diaľke ako keby sa pozeral na TV.
- Tieto displeje sa často používajú vo virtuálnej realite.

Head Mounted Displays...

i-glasses SVGA

SVGA Pro

HRV Pro

i-glasses HRV

Sony Glasstron

i-Scape

Virtual Visor

Dynovisor

Cy-Visor / I-Visor

Hi-Res 900

5DT HMD

ProView XL50

nVisor SX

Sim Eye XL100A

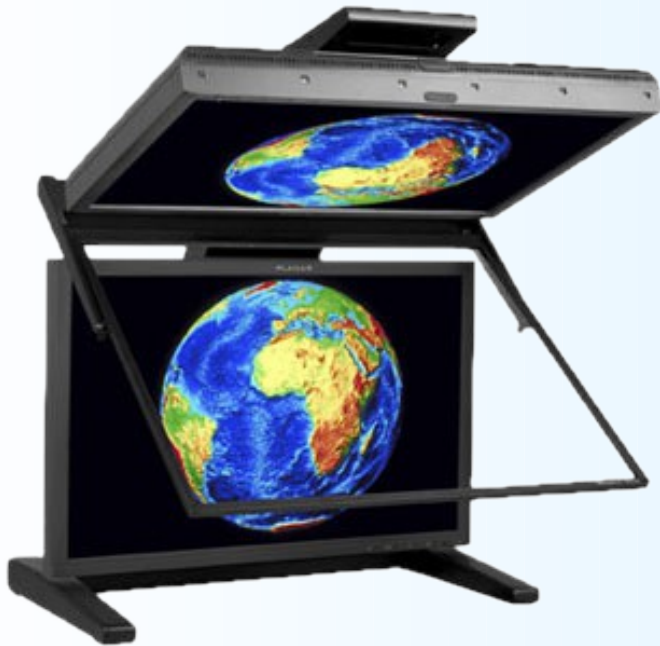

NOMAD

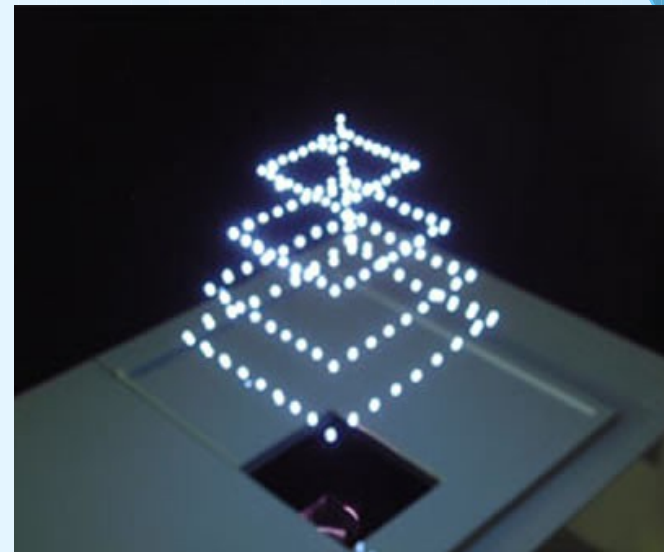
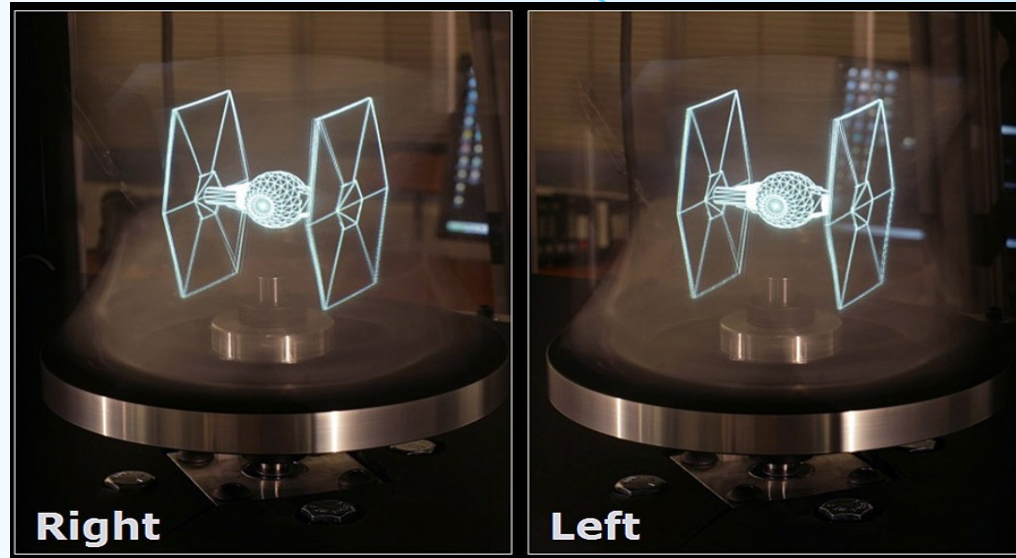

Profesionálne 3D monitory

- Používajú sa stereoskopické s pasívnymi či aktívnymi okuliarmi alebo autostereoskopické technológie.

Príklady objemových displejov

**Aká bude budúcnosť
„skutočných“ 3D
zobrazovacích zariadení ?**